

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2020/397)

Projekt som främjar svensk kultur ska prioriteras vid tilldelning av kulturstöd

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att det är viktigt att den kultur som staden premierar genom kulturstöd är konstruktiv och positiv för samhället i stort samt inkluderande och främjande för samhällsgemenskapen. Motionärerna anser att Sveriges och Stockholms historia samt kulturellt svenska fenomen är en bra utgångspunkt för detta. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att berörda parter ges i uppdrag att utreda hur svensk kultur kan prioriteras vid ansökning av kulturstöd.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att motionens syfte att prioritera en viss typ av kulturuttryck inte överensstämmer med riktningen i kommunfullmäktiges budget eller principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet.

Kulturnämnden anser att principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet ska vara vägledande i fördelningen av kulturstöd samt att stödet ska bidra till en mångfald av kulturuttryck som är angelägna och intressanta för olika målgrupper. Motionens förslag överensstämmer inte med dessa principer.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att motionärernas förslag i praktiken skulle vara svårt att genomföra på grund av avsaknad av definition av svensk kultur.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har inte någon rådighet i frågan om tilldelning av kulturstöd och hänvisar till kulturnämnden.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det vore utmanande att genomföra förslaget rent praktiskt då det inte finns något enhetligt som kan kallas svensk kultur.

Mina synpunkter

Sverigedemokraternas förslag om att svensk kultur ska prioriteras när staden fördelar kulturstöd är dåligt av många skäl. Ett av dem är praktiskt då begreppet svensk kultur saknar en tydlig definition och därtill är omtvistat. Att i beredningen av stadens kulturstöd stödja sig på ett begrepp som svårligen låter sig avgränsas och därtill ständigt förändras gör det naturligtvis svårt att ha det som ett kriterium vid ansökan om kulturstöd.

Skulle vi ändå lyckas med att avgränsa området ”svensk kultur” och därefter positivt särbehandla dessa kulturyttringar skulle det fortfarande vara ett dåligt förslag för Stockholm som kulturstad. Det mest uppenbara är att det skulle motarbeta syfte och mål med stadens kulturstöd, det vill säga målet om ett rikt kulturliv i Stockholm. Ett mål som Sverigedemokraterna själva lyfter som en ”sund strävan” i motionens text. Därtill skulle en positiv särbehandling av svensk kultur inte gagna, som motionärerna hävdar, ett inkluderande samhälle. Tvärtom. Förslaget om att prioritera en viss typ av kulturuttryck skulle med stor sannolikhet snarare göda en exkluderande utveckling och blunda för hur Stockholm ser ut idag där stadens kulturliv utgör ett myller av olika yttringar och innehåll. En mix av internationella och inhemska impulser, gamla traditioner och nya uttryckssätt, och ett ständigt pågående utbyte av erfarenheter, kunskaper och inspiration människor emellan. Att genom stadens kulturstöd försöka fragmentisera särskilt svenska uttryck i detta myller skulle försumma en stor majoritet av de kulturaktörer som berikar Stockholm som kulturstad. En inriktning som knappast skulle gynna en inkluderande utveckling.

Sverigedemokraternas är också tydliga med att kulturpolitiken ska utnyttjas som ett verktyg för att få människor att anpassa sig till det svenska samhället.

Utgångspunkten är att kulturpolitiken får ett värde om den främjar integration och sammanhållning. Ett politiskt syfte helt enkelt. Den grönbåa majoritetens utgångspunkt i kulturpolitiken är tvärtom att hålla gränsen för dessa politiska önskemål med övertygelsen att kultur skapas bäst av människor själva fria från politisk riktning. Ett fritt kulturliv ger också många människor möjlighet att uttrycka sig. Då kan kulturen också bygga broar mellan människor eller rentav minska rädslan för människors olikheter. Detta är förstås positiva effekter som ett fritt kulturliv kan uppnå, men politiken behöver hålla sig på armlängds avstånd och inte styra kulturen som ett verktyg för att lösa samhällsproblem om vi vill se detta hända.

Att överordna svensk kultur i stadens tilldelning av kulturstöd är praktiskt svårt, principiellt fel men också kontraproduktivt för det som Sverigedemokraterna säger sig vilja uppnå i form av ökad inkludering och integration.

Bilaga

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 3 februari 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Mats Larsson

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen bifalls
2. Därutöver vill vi anföra följande

I tider när segregationen ökat är det viktigt att kunna förstå och samlas kring en gemensam kultur. Det är svårt för utlandsfödda att anpassa sig om det inte vet vad de ska anpassa sig till. Stockholms stad möjliggör varje år otaliga kulturrelaterade projekt i olika skalor och former. Dessa projekt har som syfte att Stockholm ska ha ett rikt kulturliv och vara en attraktiv kultur- och evenemangsstad. Det är en sund strävan, men vi anser att Stockholms stad ska premiera kulturstöd för projekt som är inkluderande, främjar samhällsgemenskapen och är positivt för samhället i stort. Sveriges och Stockholms historia samt kulturellt svenska fenomen, är en bra utgångspunkt.

Remissammanställning

Ärendet

Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna anser att det är viktigt att den kultur som staden premierar genom kulturstöd är konstruktiv och positiv för samhället i stort samt inkluderande och främjande för samhällsgemenskapen. Motionärerna anser att Sveriges och Stockholms historia samt kulturellt svenska fenomen är en bra utgångspunkt för detta. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att berörda parter ges i uppdrag att utreda hur svensk kultur kan prioriteras vid ansökning av kulturstöd.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget 2020 framgår att stadens kulturpolitik ska präglas av ansatsen att tillgängliggöra kulturen för fler. Kulturstödet till det fristående kulturlivet ska ske med armlängds avstånd mellan politiker och kulturskapare. Kulturstödet ska ges efter tydliga och transparenta principer som gynnar självständighet och en mångfald av verksamheter. Stadsledningskontoret konstaterar att kulturnämnden ansvarar för villkor gällande kulturstöd. Enligt kulturnämndens utlåtande ligger dessa villkor i linje med stadens ambition om ett kulturliv av hög kvalitet, en mångfald av kulturverksamhet och ett ökat deltagande i kulturlivet. Vidare anger kulturnämnden att principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet ska vara vägledande i fördelningen av kulturstöd. Kulturstödet ska även bidra till en mångfald av kulturuttryck som är angelägna och intressanta för olika målgrupper. Stadsledningskontoret anser att motionens syfte att prioritera en viss typ av kulturuttryck inte överensstämmer med riktningen i kommunfullmäktiges budget eller principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2020 följande.

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Möjligheten att skapa och uttrycka sig fritt är en förutsättning för ett kulturutbud av hög kvalitet och bredd i Stockholm. Ett brett kulturutbud är, i sin tur, viktigt för att tillgängliggöra kulturen för fler. I Stockholms stads budget för 2020 framgår att stadens kulturstöd ska fördelas med armlängds avstånd mellan politiker och kulturskapare. Kulturstöden ska även utdelas enligt tydliga och transparenta principer som gynnar självständighet och en mångfald av verksamheter. De som söker kulturstöd beslutar själva om innehållet i den aktivitet/verksamhet som de söker medel för. I prioriteringen av ansökningar utgår kulturförvaltningen från villkor som är beslutade av Kulturnämnden. Dessa villkor ligger i linje med stadens ambition om ett kulturliv av hög kvalitet, en mångfald av kulturverksamheter och ett ökat deltagande i kulturlivet.

Principen om armlängds avstånd och konstnärlig frihet ska vara vägledande i fördelningen av kulturstöd. Kulturstödet ska även bidra till en mångfald av kulturuttryck som är angelägna och intressanta för olika målgrupper. Motionens vilja att prioritera en viss typ av kulturuttryck överensstämmer inte med dessa principer.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

Nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Julian Kroon (SD), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Motionen anser att svenska kulturella fenomen ska prioriteras vid utdelande av kulturstöd. Detta är ett begrepp utan en tydlig definition samt där det finns flera akademiska teorier, filosofiska inriktningar och folkliga uppfattningar. Det är alltså ett begrepp som kan ändra mening beroende på hur man angriper det samt är ett begrepp som ständigt utvecklas och förändras. Detta går att läsa på bland annat www.informationsverige.se vilket är Länsstyrelsens webbplats som riktar sig till personer som söker asyl eller nyligen fått uppehållstillstånd. Svårigheten med att definiera vad svenska kulturella fenomen är borde göra det svårt att ha det som ett kriterium vid ansökan om kul-

turstöd. Motionen anser även att kulturbidrag borde prioriteras till projekt som lyfter fram Sveriges och Stockholms historia. Stockholms stadsmuseum samt Historiska museet är dedikerade till Stockholms respektive Sveriges historia och gör ett omfattande arbete kring frågan. Norrmalms stadsdelsnämnd beviljar inget kulturstöd då detta ligger under kulturnämnden men anser att motionärernas förslag i praktiken skulle vara svårt att genomföra.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av vice ordföranden Elvir Kazinic m.fl. (S), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Niklas Thorén m.fl. (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juni 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att de kulturprojekt som genomförs av Stockholms stad är viktiga för att skapa en inkluderande, levande och attraktiv kultur- och evenemangstad. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde genomförs en mängd olika typer av kulturaktiviteter som riktas till invånarna. Bland annat arrangeras söndagsteater för barnfamiljer, förskolebarn får ta del av scenkonst och på Kista servicehus finns aktivitetscenter som erbjuder återkommande kulturprogram. Dessutom arrangerar förvaltningen lovaktiviteter för barn och unga för att erbjuda en meningsfull fritid. Det finns möjlighet för föreningar i stadsdelsområdet att ansöka om föreningsstöd som kan användas till kulturaktiviteter. Stadsdelsnämnden har också överenskommelser om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningar varav några inkluderar kulturaktiviteter. Förvaltningen har inte någon rådighet i frågan om tilldelning av kulturstöd utan för detta ansvarar kulturnämnden.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2020 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD), bilaga 1.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 juli 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen anser att motionen tar upp flera begrepp såsom anpassning, kultur, kulturellt svenska fenomen, en gemensam svensk kultur och svensk historia som är svårfångade utan enhetlig definition och för vilka det finns flera akademiska teorier, filosofiska inriktningar och folkliga uppfattningar. Begreppens perspektiv hör även ihop med vem som för tiden har tolkningsföreträde. En utgångspunkt inom folk-livsforskningen är att kultur är något föränderligt. Sedan Stockholms stad bildades vid mitten av 1200-talet, har seder, levnadssätt, religiösa och kulturella uttryck förändrats. Globalisering, urbanisering, marknadsekonomi och klimatförändringar är exempel på faktorer som förändrar miljön för en befolkning. De svenska kultureernas förändring beskrivs även på www.informationsverige.se, som är en samhällsguide för nyanlända. Länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen har ansvar för innehållet. Stadsdelsnämnden i Skärholmen beviljar inte kulturstöd eller projektstöd som avses i motionen. Stadsdelsförvaltningen anser att det vore utmanande att utreda förslaget i motionen, inklusive hur det i så fall rent praktiskt skulle kunna genomföras. Något enhetligt som kan kallas svensk kultur och svenska fenomen är svårfångat, vilket komplicerar vad som i så fall ska ges företräde vid kulturstöd.

Reservationer m.m.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Julian Kroon (SD) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Därutöver anför följande: enligt följande.

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss av Sverigedemokraternas motion om att projekt som främjar svensk kultur ska prioriteras vid tilldelning av kulturstöd. Motionen argumenterar för att berörda parter inom Stockholms Stad bör påbörja en utredning för hur svensk kultur kan prioriteras vid ansökningar av kulturstöd. I sitt tjänsteutlåtande till motionen skriver förvaltningen att vad som är att betrakta som svensk kultur är svårdefinierat, varpå implementeringen kan bli problematisk. Sverigedemokraterna instämmer i att kultur till sin natur är svårdefinierat och att det kan variera över tid, men delar dock inte uppfattningen att det inte är möjligt att avgränsa bland annat svensk historia från andra länders historia. Vi anser att sådana avgränsningar och andra definitionsfrågor har en naturlig del i den föreslagna utredningen. Genom att utreda, och där efter implementera riktlinjer som prioriterar svensk kultur vid ansökan av kulturstöd kan en starkare samhällsgemenskap skapas i Stockholm. Att i större utsträckning tillgängliggöra kunskaper om Sverige och dess historia, kan kulturell segregation motverkas i Stockholms Stad.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Elvir Kazinic m.fl. (S) enligt följande.

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att motionen bör avslås
3. Samt därutöver anför följande:

Vi socialdemokrater anser att förvaltningens förslag till yttrande i stort sett är bra. Vi anser dock att motionen bör avslås utifrån följande synpunkter. Vi instämmer i motionärernas inställning att det är viktigt att den kultur som staden premierar är konstruktiv och positiv för samhället i stort. Det är därför viktigt att kulturen är inkluderande och främjar samhällsgemenskapen. Gemenskapen mellan infödda svenskar och nyanlända och andra boende från andra länder är det vi vill främja. För att detta ska få en verklig mening måste vi infödda svenskar lära känna andra människors kulturer och historia. Mot denna bakgrund anser vi inte att det finns anledning att ge staden i uppdrag att särskilt utreda hur svensk kultur kan prioriteras vid ansökning av kulturstöd.

Särskilt uttalande gjordes av Niklas Thorén m.fl. (V) enligt följande.

Vänsterpartiet ser med oro på den växande rasism som idag etablerar sig i våra parlament. Att Sverigedemokraterna i stadshuset vill prioritera att "Främja den gemensamma svenska kulturen" är ingenting som förvånar oss. De har ständigt förslag som syftar till att värna om det gamla och förkasta sådant som för dem är främmande. Vi ställer oss frågande vad exakt det är de vill att mottagare av kulturstöd ska främja? Om Sverigedemokraterna värnar så mycket om kulturen i vår stad så tycker vi att det är märkligt att de samtidigt vill skära ner kraftigt på kulturbudgeten. På samma sätt är det märkligt att de i sin motion säger sig värna så mycket om integration men vill dra ner på den sektorn som ansvarar för stadens bibliotek – en plats där många nysvenskar kommer för att läsa och lära sig mer om sitt nya land. Vi antar att vi kan läsa deras motion som ett rasistiskt försök att hålla det de anser är "svensk kultur" högst och missgynna andra kulturyttringar som kommer utifrån och försöket känns oseriöst.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Tapani Juntunen (SD) som yrkade bifall till motionen.